

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۱۲/۱۷

دودیال

د پولی پالیسی مقاصد

(Monetary Policy Targets)

(پینځمه برخه)

کله چې موږ د پولی پالیسی څخه خبرې کوو، نو مطلب دا ندی چې ګواکي نن ورځ چې افغانستان له یوه ناوړین سره مخامخ شو، دا بحث او دا موضوع ضروری شوه، بلکې د ملی منافعو سنجوونکي، د ملی ملاتړ لرونکي، خپل ولسونو ته د خدماتو وړاندی کوونکي او د ملی اونړیوال ملاتړ او مشروعیت لرونکي هیوادونه او حکومتونه په هر وخت کې دا ډول پالیسیګانې لری او تطبیق کوی یی. وروسته تر تطبیق څخه یی ارزیابی کوی.

دلته د ملی ترڅنګ د (نړیوال) او (نړیوال مشروعیت) ټکی هم راغلل. داځکه چې: اوس ټول بشریت د بشر د حقوقو د نړیوالی اعلامیې سره سم؛ دنړی هر هیواد او هره څنډه کې د بشر د حقوقو څارنه او ساتنه کوی، چیری چې دانسان مادی یا معنوی ژوند ګواښ سره مخ شی یا یی مادی او معنوی ګټې متضرری او ورڅخه محروم شی، دنیا یی دفاع او ملاتړ ته دریري. نو هغو هیوادو کې که داقتصادی بحران یا بلی پېښی له امله ولسونه ځوریري، نړیوال یی په وړاندی حساسیت ښکاره کوی او آن دفاع ته یی رادانګي. له بلی خوا دا هم باید هیږه نه کړو چې نن ورځ د نړی د ټولو هیوادو بانکونه په یو عجیب شکل سره تړلی دي. اصلاً اقتصادی انضمام حاکم شوی دی، د نړی په هر ګوټ اوڅنډه کې که اقتصادي بحران واقع کیري او یا کوم لوی او کوچنی بانک له ورشکستګی، مالی افلاس او د سیالیت خطریا بلی ستونزی سره مخ کیري، تاثیر یی ټولو بانکونو کې احساس کیري، لکه د کرونا پانډیمی چې ټوله نړی ولرزوله، اقتصاد او اقتصادي پېښی او د بانکونو وضعیت هم دغسی دی .

د پرمختیایي هیوادو ډیرو بانکونو دخپلی شتمنی یوه برخه (په بیلابیلو بڼو: نقد ډالرو، سروزرو، بهادارو اسنادو، د خاص برداشت حق... په شکلونو) دنړی معتبرو هیوادو سره ایښي او هلته یی پښتوانه ګرځولی دي (پښتوانه باندي بل بحث کې خبري کوو). اوس دوی پولی زیرمو ته ډیر اهمیت ورکوی او دنړی بانکی سیستم پولی زیرمو باندي حساب کوی. فدرال ریزرو، د بازل دبانکونو د څارنی کمیټه (Basel Committee on Banking Supervision) د هیوادونو او د هغوی د بانکونو جریانات په ذره بین سره تعقیبوی .

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولی

د بازل د کميټې ودانۍ

په څو تيرو کلونو کې مور وکولای شول د بانکي چارو برخو کې گڼ شمير ځوانان وروزو، دوی ته د مالی مدیریت، دبانکی خطرونو، بانکي نړيوالو اړيکو، قوانينو او ډيرو نور برخو کې تريننگ ورکړو. د نورو ډيرو مهارتونو ترڅنگ مو د بازل کميټې له مشورو سره آشنا کړل او د (بانک) مجلې د دغې کميټې ځينې مشورې ترجمه او نشرکولې. په داسې حال کې چې اقتصادي وضعيت او د افغانستان بانک او دملې پانگې د سلامتې او د خلکو ژوند مور او هم نړۍ ته مهم دی او د دی ټولو په وړاندې د مسؤليت او تعهد احساس لری، افغانستان او د افغانستان بانک نشی کولای ددغه جاري بحران په وړاندې بی تفاوته وي. په داسې وضعيت کې ضعيف افغانستان نه د WB, WTO, IMF, او نه د علمی مهارتونه او د IT ډیراڅه قوت او لوی ډگر سره مقاومت کولای شی او نه منطقوی سازمانو سره. دوی ټول هغه قوی عاملین دی چې فقط د اصولو، متقابلو محترمانه اړيکو او دوه اړخيزو تعاملاتو او تعهداتو له لارې ورسره گوزاره کيدای شی او زموږ گټې تامین کيدای شی، دوی يوه سره هم په ټوپک او وسله جگړه نشی کيدای، مور د دوی په وړاندې ډير عاجز اوبی وسه يو، فقط دا اصولی، علماً تنظيم شوی پالیسی، بين المللی او د بانکونو ذات البيني عرف دی چې مور د دی جوگه کيدای شو چې دوی سره چلند ولرو، پرته له هغه مو ډير ژر لاندی کوي، دوی هر يو پرته له جنگه په يو ساده تصميم سره مور لاس پورته کولو ته اړ کوی، نوبهتره ده چې د ولس د هوساينی، د ملی منافعو د ساتنی او د ملی پيسو د ژغورنی او د بانک او پانگې د سلامتیا پالیسی زده کړو او تطبيق يې کړو.

د پانېو شميره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنی د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

اوس ډيرو هيوادوخپله اقتصادي وده، پولی زیرمو پوري ترلی او پولی زیرمی تولیدونکی پانگه جوړوی. پولی سیستم د پانگي او دپس انداز د بازار اصلی عنصر دی. دپولی پالیسی په طرح کې باید هیره نشی، چې دولت باید پولی موسسات یا وسیطونه اخلاص نکړی. داځکه چې پولی موسسات باکفایته پولی سیستم تضمین کوی او باکفایته پولی سیستم اقتصادی وده تضمینوی. مهمه ده چې دولت یا حکومت داسې اتوریته ولری چې خپل ارشادی نقش ادا کړای شی. که دبحران شرایطو کې د ولس نارضايتی او مظاهری او گیلې روانې وی، دولتونه په دې ډول حالت کې په مدنی جریانانو ارشادی نقش څه چې د مشروعیت ادعا نشی کولای، له دې پرته د کفایت اوسراسری عامه اداری سوال رامنځته کیری.

د پولی زیرمو او د مقاصدو په ترلاسه کولو کې یې باید پوه شو چې دپس اندازونو، سپماوو، جاری جسابونو، پشتوانی، زیرمو(قانونی او احتیاطی)... لنډه داچې د ولس له اعتماد او د بانک له مشتریانو پرته اقتصاد له پښو غورځي. په گډوډ حالت کې که پولی پالیسی جوړه هم شی، بیا هم نشی کولای چې د خپلو وسایلو په واسطه په مستقیم ډول نهایی اهداف(وده، قیمت ثبات او داسې نور) ترلاسه کړي. باید په یاد ولرو چې لومړی د پولی پالیسی وسایلو په واسطه منځگري مقاصد(intermediate targets) په مستقیم ډول متاثره کیری چې د دوي تاثیر په نهایی اهدافو باندې غورزیري او نهایی اهداف تر لاسه کیری. دغه منځگري مقاصد تر لاسه کول، بانکونه دپولی پالیسی اهدافو ته نږدی کوی. منځگري مقاصد په لاندې ډول دي.

Money supply
credit bank
Interest rate

ښه مقصد او هدف (SMART) وي. د دې لپاره چې یو غوره هدف منځته راشي باید هدف(target) لاندې ځانگړتیاوې ولري:

1. Specific یعنی باید معین یا ټاکلی وی.
- 2-Measurability (د اندازې وړ): هډفي متحول باید د اندازه کېدو وړ وي په اندازه کې باید لږ او یا هېڅ وخت خنډ اوتاخیر(خنډ) نه وي. د دې لپاره چې دغه شرط پر ځای شي، نو باید واقعي او صحیح ارقام (data) باید موجود وي. ډاټا باید د هدف تېوریکي تعریف تاید کړي (په مکمل ډول د هدف په مطابق وي)،
- 3-Attainability (د لاسته راوړلو وړ): هدف باید لاسته راوړلو وړ وي او پولی مسئولین باید د دې وړتیا ولري چې هدف تر لاسه(attain) کړي. هدف چې تر لاسه کېدل یې شونې نه وي باید عملي نه شي. پولی ټارگیت چې تر لاسه کېدونکی وي دا ځانگړتیاوې لري:

اول) د پولی پالیسی وسایلو په واسطه زر اغیزمن کیری.
دوهم) غیر پالیسی متحولین پري هېڅ یا کم تاثیر کوي.

- 4-Relatedness to goal variable (پولې پالیسی پوري دهدف مربوطوالی): هډفي متحول باید د پولی پالیسی نهایی متحول سره ډیر نږدې ارتباط ولري او دغه ارتباط باید په واقعي ډول سره د اندازه کولو وړ وي.
- 5-Time bound همدا راز مقصد او هدف باید ټاکلی وخت ولری، او مراحل او نهایی موده یې معلومه وي.

د هیواد دننه درنو لوستونکو څخه یو دوه پوښتنې:

۱. آیا تاسو په خپل نوم یا دخپلو اولادو په نوم په بانک کې حساب لرئ؟ که ځواب نه وی، ولې؟
۲. آیا په خپل جیب ډیر باور لرئ که پر بانک؟ (دافغانستان دننه)
۳. آیا غواړئ په افغانی معاملات ترسره شی که په ډالرو یا کلدارو؟
۴. آیا چارواکی به خپلی نقدی پیسې او شتمنی د هیواد دننه راوړي؟
۵. د BCBs ودانۍ ته یې ولې طلايي رنگ ورکړی؟
۶. که جعلی بانکنوټ مو په چالاکی و چلاو څه احساس به کوی؟ او که چا په دوکه پرتاسو تیرکړ څه احسا به کوی؟
۷. څه فکر کوی جعلی بانکنوټ له کومه راځي؟

(بحث دوام لری)